

**ВЪПРОСНИК „МРЪСНАТА ДУЗИНА“ ЗА
ИЗМЕРВАНЕ НА ЧЕРТИТЕ ОТ ТЪМНАТА ТРИАДА
(THE DARK TRIAD DIRTY DOZEN SCALE):
ПЪРВОНАЧАЛНА АДАПТАЦИЯ НА
БЪЛГАРСКАТА ВЕРСИЯ**

Соня ДРАГОВА-КОЛЕВА

*Нов български университет
Департамент Когнитивна наука и психология
БЪЛГАРИЯ, София, 1618, бул. Монтевидео № 21*

sonyadragova@nbu.bg

Резюме. *Напоследък се наблюдава засилен интерес към негативните черти на личността и тяхното влияние в различни контексти – образователен, клиничен, организационен, юридически, романтични взаимоотношения. В психологическите изследвания през последните десет години тази тъмна страна на човешката природа се концептуализира и измерва като т.нар. Тъмна Триада, която включва три социално нежелателни личностови черти: нарцисизъм, психопатия и Макиавелизъм. Настоящият доклад представя резултатите от първоначалната адаптация на българската версия на въпросника „Мръсната дузина“, измерващ чертите от Тъмната Триада (the Dark Triad Dirty Dozen Scale, DTDD, Jonason & Webster, 2010). Скалата се състои от 12 айтема, по четири за всяка от трите черти. Целта на изследването е да се оценят психометричните качества на скалата в български условия – факторна структура, надеждност и валидност. В изследването взеха участие 237 студенти, повечето от тях работещи, от различни бакалавърски програми на НБУ. Факторната структура е тествана по метода на Главните компоненти с direct oblimin ротация. Факторният анализ разкри три-факторно решение, което е напълно в съответствие с оригиналната структура на въпросника. За оценка на конвергентната валидност на Мръсната дузина бяха потърсени корелации с нарцисизма, измерен с NPI-15 (Zemotjel-Piotrowska, Rogoza et al., in press) и нагласата „Полага ми се“ (Entitlement questionnaire, EQ, Piotrowski & Zemotjel-Piotrowska, 2009). Липсата на връзка между Тъмната Триада и самооценката (Rosenberg's Self-Esteem Scale, 1965), както и установените полови различия в някои от тъмните черти са индикатор за дискриминантна валидност на въпросника. Като цяло може да се заключи, че на този първоначален етап на адаптация, „Мръсната дузи-*

на“ и нейните три субскали показват задоволителна вътрешна консистентност и имат добри психометрични свойства.

Ключови думи: Тъмна Триада; нарцисизъм; Макиавелизъм; психопатия.

Статията да се цитира по следния начин:

Dragova-Koleva, S. (2019). The Dark Triad Dirty Dozen Scale: An Initial adaptation of a Bulgarian version. *Psychological Research*, Volume 22, Number 2, 2019, 441-455. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

© С. Драгова-Колева, 2019

Статията е постъпила през януари 2019

Приета за публикуване през юни 2019

Публикувана онлайн през август 2019

Авторът е прочел и одобрил окончателния вариант на ръкописа.